

## Kad bērns negrib nevar vai baidās Uzvedība motivācija un sadarbība mūzikas skolā

Profesionālās pilnveides programma palīdz mūzikas skolu pedagogiem izprast bērnu un pusaudžu uzvedības un motivācijas grūtības, izvēlēties atbilstošu pedagoģisko rīcību un veidot sadarbību ar bērnu, vecākiem un skolas kolēģiem.

|                                  |                                                                                                                                                             |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Programmas mērķauditorija</b> | Profesionālās ievirzes mūzikas izglītības pedagogi                                                                                                          |
| <b>Programmas apjoms</b>         | 6 akadēmiskās stundas                                                                                                                                       |
| <b>Norises forma</b>             | 3 akadēmiskās stundas klātienē un 3 akadēmiskās stundas attālināti                                                                                          |
| <b>Programmas vadītāja</b>       | Mg. psych. Kristiāna Kalniņa, sertificēta klīniskā un veselības psiholoģe, Latvijas Universitātes lektore, doktorante sociālajā un organizāciju psiholoģijā |

### Programmas mērķis

Pilnveidot pedagogu spēju izprast bērnu un pusaudžu uzvedības, motivācijas un emocionālās regulācijas grūtības, izvēlēties situācijai atbilstošu pedagoģisko rīcību un veidot sadarbību ar bērnu, viņa vecākiem un skolas kolēģiem.

### Programmas uzdevumi

- Padziļināt izpratni par bērnu un pusaudžu motivācijas kritumu, protestu un citām uzvedības izpausmēm mūzikas skolā.
- Pilnveidot prasmi atšķirt motivācijas, trauksmes, uzmanības, pašregulācijas un instrukciju izpratnes grūtības.
- Iepazīstināt ar praktiskiem stundas struktūras un instrukciju pielāgojumiem dažādām bērnu vajadzībām.
- Pilnveidot prasmi noturēt robežas, sniegt atgriezenisko saiti un sarunāties ar vecākiem par bērna grūtībām.
- Izmantot apgūto reālu pedagoģisko situāciju analīzē un izveidot vienu konkrētu rīcības plānu.

### Programmas saturs un norise

#### Klātienes daļa “Saprast un reaģēt”

**Apjoms:** 3 akadēmiskās stundas.

**Darba metodes:** īsa lekcija, vadīta refleksija, situāciju analīze un diskusija.

- Bērna un pusaudža motivācijas kritums mūzikas skolā, īpaši ceturtajā un piektajā klasē. Bērna, vecāku un pedagoga atšķirīgās vēlmes un pusaudža vajadzība pēc autonomijas.
- Uzvedības diferencēšanas shēma: bērns negrib, nevar, baidās, nesaprot, nespēj sevi regulēt vai protestē pret attiecībām un prasībām.
- Atšķirīgs uzmanības, regulācijas un komunikācijas veids. Paredzama stundas struktūra, īsas un secīgas instrukcijas, uzdevumu sadalīšana un citi praktiski pielāgojumi.
- Kļūdīšanās, kauns, perfekcionisms un uzstāšanās trauksme. Pakāpeniska sagatavošana uzstāšanās situācijai un atgriezeniskā saite, kas nenostiprina kaunu.
- Pedagoga rīcība sarežģītā brīdī: prasību un robežu saglabāšana, neiesaistoties spēka cīņā un nepazemējot bērnu. Vienas līdz divu situāciju īsa analīze.

## **Attālinātā daļa “Gadījumu darbnīca un sadarbība ar vecākiem”**

**Apjoms:** 3 akadēmiskās stundas.

**Darba metodes:** praktiska darbnīca, gadījumu analīze, diskusija un rīcības plāna izstrāde.

- Pieredzes izvērtēšana pēc klātienēs nodarbības: ko pedagogs novēroja, kā situāciju sākotnēji skaidroja, ko izmēģināja un kas mainījās. Saruna ar vecākiem, ja bērna grūtības netiek atzītas. Konkrētu novērojumu aprakstīšana, faktu nošķiršana no interpretācijas un vienošanās par nākamo soli.
- Pedagoga, skolas un atbalsta speciālistu kompetences robežas. Kad nepieciešams ieteikt papildu izvērtēšanu vai atbalstu.
- Divu līdz trīs anonimizētu dalībnieku iesūtītu situāciju vai programmas vadītājas sagatavotu piemēru analīze.
- Konkrēta rīcības plāna izveide vienai pedagoga darba situācijai.

## **Starpposma uzdevums**

Starp abām nodarbībām dalībnieki pēc izvēles novēro vienu situāciju savā darbā un īsi fiksē: ko bērns darīja, kā pedagogs situāciju sākotnēji skaidroja, ko izmēģināja un kas mainījās. Situāciju iespējams anonīmi iesūtīt analīzei attālinātajā nodarbībā.

## **Sasniedzamie rezultāti**

Pēc programmas pedagogs:

- diferencē iespējamās bērna uzvedības un motivācijas grūtību iemeslus;
- atpazīst trauksmes, uzmanības, instrukciju izpratnes un pašregulācijas grūtību pazīmes;
- izvēlas bērna vajadzībām atbilstošus instrukciju un stundas struktūras pielāgojumus;
- notur pedagoģiskās prasības un robežas, neiesaistoties spēka cīņā un nepazemējot bērnu;
- profesionāli apraksta novēroto sarunā ar vecākiem un zina, kad iesaistīt skolas vadību vai atbalsta speciālistu;
- izstrādā vienu konkrētu rīcības plānu savai darba situācijai.